

Eduskunnan vastaus hallituksen esitykseen kansaneläkelain ja eräiden siihen liittyvien lakien sosiaalivakuutustoimikuntaa koskevien säännösten muuttamisesta

Eduskunnalle on annettu hallituksen esitys n:o 168/1996 vp kansaneläkelain ja eräiden siihen liittyvien lakien sosiaalivakuutustoimikuntaa koskevien säännösten muuttamisesta.

Eduskunta, jolle sosiaali- ja terveystieteiden valiokunta on antanut asiasta mietintönsä n:o 24/1996 vp, on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

kansaneläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti *kumotaan* 8 päivänä kesäkuuta 1956 annetun kansaneläkelain (347/56) 66 ja 70—72 §, sellaisina kuin ne ovat, 66 § 30 päivänä joulukuuta 1992 annetussa laissa (1658/92) ja 70—72 § 5 päivänä helmikuuta 1982 annetussa laissa (103/82), sekä *muutetaan* 35 §:n 1 momentti, 43 a §:n 3 momentti, 65 §:n 1 momentti, 67 ja 69 §, 83 §:n 1 momentti ja 84 §, sellaisina kuin niistä ovat 35 §:n 1 momentti 8 päivänä helmikuuta 1991 annetussa laissa (214/91), 43 a §:n 3 momentti 18 päivänä tammikuuta 1985 annetussa laissa (53/85), 65 §:n 1 momentti 6 päivänä kesäkuuta 1974 annetussa laissa (451/74), 67 § muutettuna viimeksi mainitulla lailla ja mainitulla 5 päivänä helmikuuta 1982 annetulla lailla, 69 § 5 päivänä helmikuuta 1988 annetussa laissa (123/88) ja 83 §:n 1 momentti mainitussa 5 päivänä helmikuuta 1982 annetussa laissa, seuraavasti:

35 §

Tämän lain mukaista etuutta haetaan kansaneläkelaitokselta.

43 a §

Eläke maksetaan työttömyyskassalle tai kansaneläkelaitokselle kuitenkin vain sillä edellytyksellä, että työttömyysturvalain 45 §:n 2 momentissa tarkoitettu ilmoitus on tehty vähintään kaksi viikkoa ennen eläkkeen maksupäivää.

65 §

Vakuutuksen hoitamista varten maa jaetaan vakuutuspiireihin, joihin kuuluu yksi tai useampia kuntia tai kunnan osia. Vakuutuspiirit määrää kansaneläkelaitos kuultuaan

asianomaisia kunnanhallituksia.

67 §

Kansaneläkelaitos päättää etuuden ratkaisemista koskevan päätösvallan siirtämisestä paikallistoimistoon tai muulle yksikölle lukuun ottamatta työkyvyttömyyseläkkeitä, joiden osalta työkyvyttömyys arvioidaan keskitetysti. Eläkelaitos antaa yhdenmukaisen ratkaisukäytännön varmistamiseksi toimintaohjeet etuuksien käsittelemisestä.

69 §

Sosiaalihuoltolain 6 §:ssä tarkoitettua toimielimen ja veroviranomaisen tulee antaa eläkelaitokselle sen toiminnassa tarpeellisia tietoja ja selvityksiä.

Sosiaalihuoltolain 6 §:ssä tarkoitetun toimieliimen tulee ilmoittaa paikallistoimistolle tapauksista, joissa sen käsityksen mukaan eläke olisi myönnettävä, oikaistava tai lakautettava taikka joissa sanotun toimieliimen mielestä eläkkeen maksaminen eläkkeensaajalle itselleen ei ole tarkoituksenmukaista. Samoin on sosiaalihuoltolain 6 §:ssä tarkoitettujen toimieliimen ilmoitettava paikallistoimistolle hoitotukea saavan eläkkeensaajan sijoittamisesta 42 a §:ssä tarkoitettuun hoitoon.

83 §

Valtion, kunnan ja muun julkisoikeudellisen yhteisön viranomainen, vakuutus- ja eläkelaitos sekä työnantaja on velvollinen

pyynnöstä antamaan eläkelaitokselle, tarkastuslautakunnalle ja vakuutusosastoille tietoja, jotka ovat tarpeen eläkeoikeuden tai eläkkeen määrän selvittämiseksi.

84 §

Asiakirjojen lähettämisestä annettua lakia (74/54) sovelletaan eläkelaitokseen. Asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä tai ilmoituksesta seitsemäntenä päivänä sen jälkeen, kun päätös tai ilmoitus on postitettu hänen ilmoittamallaan osoitteella, jollei muuta näytetä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1997.

Laki

perhe-eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 17 päivänä tammikuuta 1969 annetun perhe-eläkelain (38/69) 34 §, sellaisena kuin se on 9 päivänä helmikuuta 1990 annetussa laissa (104/90), sekä

muutetaan 37 §:n 1 momentti ja 38 §, sellaisina kuin ne ovat, 37 §:n 1 momentti 14 päivänä lokakuuta 1994 annetussa laissa (888/94) ja 38 § mainitussa 9 päivänä helmikuuta 1990 annetussa laissa, seuraavasti:

37 §

Jollei tässä laissa toisin säädetä, noudatetaan soveltuvin osin lisäksi, mitä kansaneläkelain 35, 37—39, 39 b, 40—42, 42 b, 43, 44—46, 69, 73, 73 a, 73 b, 74, 74 b, 74 c, 75, 79—83, 84—88 ja 88 a §:ssä säädetään. Jos lapseneläkkeen saaja ei ole ennen eläkkeen alkamista asunut Suomessa kansaneläkelain 41 §:ssä edellytettyä 10 vuoden aikaa, eläke voidaan ulkomailla asumisen estämättä maksaa, jos lapsen huoltaja täyttää asumisvaatimuksen.

38 §

Pankki ja muu rahalaitos on velvollinen pyynnöstä antamaan eläkelaitokselle, tarkastuslautakunnalle ja vakuutusosastoille tietoja, jotka ovat tarpeen lesken eläkeoikeuden tai leskeneläkkeen määrän selvittämiseksi.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1997.

Laki

rintamasotilaseläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 28 päivänä tammikuuta 1977 annetun rintamasotilaseläkelain (119/77) 15 a §, sellaisena kuin se on 30 päivänä joulukuuta 1982 annetussa laissa (1084/82), sekä *muutetaan* 17 §:n 1 ja 3 momentti, sellaisena kuin ne ovat, 17 §:n 1 momentti 14 päivänä lokakuuta 1994 annetussa laissa (889/94) ja 17 §:n 3 momentti 5 päivänä helmikuuta 1982 annetussa laissa (106/82), seuraavasti:

17 §

Jollei tässä laissa toisin säädetä, noudetaan soveltuvin osin lisäksi, mitä kansaneläkelain 35, 37—39, 39 a, 39 b, 40—42, 43, 44—46, 69, 73, 73 a, 73 b, 74, 74 a—74 c, 75, 79—83, 84—88 ja 88 a §:ssä sekä kansaneläkelaiissa säädettyjen eläkkeiden ja avustusten sitomisesta elinkustannuksiin annetussa laissa (348/56) säädetään. Ylimääräistä rintamalisää määrättäessä noudatetaan soveltuvin osin lisäksi, mitä kansaneläkelain

26 §:n 7 momentissa säädetään.

Pankki ja muu rahalaitos on myös velvollinen pyynnöstä antamaan eläkelaitokselle, tarkastuslautakunnalle ja vakuutusosikudelle tietoja, jotka ovat tarpeen eläkeoikeuden tai rintamasotilaseläkkeen määrän selvittämiseksi.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1997.

Laki

eläkkeensaajien asumistukilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 28 päivänä heinäkuuta 1978 annetun eläkkeensaajien asumistukilain (591/78) 8 b §, sellaisena kuin se on 30 päivänä joulukuuta 1982 annetussa laissa (1086/82), sekä *muutetaan* 14 §, sellaisena kuin se on muutettuna 5 päivänä helmikuuta 1982 ja 21 päivänä marraskuuta 1994 annetuilla laeilla (112/82 ja 985/94), seuraavasti:

14 §

Jollei tässä laissa toisin säädetä, noudetaan soveltuvin osin lisäksi, mitä kansaneläkelain 28 §:ssä, 31 §:n 2 momentissa, 35, 37—39, 39 a, 39 b, 40, 42, 43, 43 a, 44—46, 69, 74 b, 74 c ja 75 §:ssä, 79 §:n 1 ja 4 momentissa, 80—83 ja 84—87 §:ssä, 88 §:n 2 ja 3 momentissa sekä 88 a §:ssä säädetään.

Pankki ja muu rahalaitos on myös velvollinen pyynnöstä antamaan eläkelaitokselle ja tarkastuslautakunnalle tietoja, jotka ovat tarpeen asumistukioikeuden tai asumistuen määrän selvittämiseksi.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1997.

Laki

vammaistukilain 8 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 5 päivänä helmikuuta 1988 annetun vammaistukilain (124/88) 8 §, sellaisena kuin se on 14 päivänä lokakuuta 1994 annetussa laissa (890/94), seuraavasti:

8 §

Jollei tässä laissa toisin säädetä, noudatetaan soveltuvin osin lisäksi, mitä kansaneläkelain 1 d, 23, 35—39, 39 b, 40, 42, 43, 44—46, 69 ja 75 §:ssä, 79 §:n 1 ja 4 momentissa sekä 80—83, 83 a, 84—88 ja 88 a §:ssä sekä kansaneläkelaisissa säädettyjen

eläkkeiden ja avustusten sitomisesta elinkustannuksiin annetussa laissa (348/56) säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1997.

Laki

sairausvakuutuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 4 päivänä heinäkuuta 1963 annetun sairausvakuutuslain (364/63) 46 ja 47 § ja 68 §:n 1 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 47 § muutettuna 15 päivänä kesäkuuta 1973, 22 päivänä joulukuuta 1989 ja 30 päivänä joulukuuta 1992 annetuilla laeilla (496/73, 1255/89 ja 1659/92) ja 68 §:n 1 momentti mainitussa 22 päivänä joulukuuta 1989 annetussa laissa, sekä

muutetaan 27 §:n 4 momentti, 28 b §, 30 §:n 1 ja 5 momentti, 30 b §, 30 c §:n 1 momentti, 31 §:n 1 momentti, 42 §:n 1 momentti, 48 §:n 1 ja 2 momentti, 49 §:n 1 momentin 2 ja 6 kohta ja 2 momentti, 51 §, 52 §:n 1 momentti, 53 ja 56 §, 57 §:n 2 momentti, 61 §:n 2 ja 3 momentti, 62 §:n 2 momentti, 68 §:n 2 momentti sekä 70 ja 74 §,

sellaisina kuin niistä ovat 27 §:n 4 momentti 18 päivänä joulukuuta 1995 annetussa laissa (1500/95), 28 b § ja 30 c §:n 1 momentti 25 päivänä elokuuta 1994 annetussa laissa (782/94), 30 §:n 1 momentti 29 päivänä syyskuuta 1978 annetussa laissa (745/78) ja 5 momentti 28 päivänä joulukuuta 1990 annetussa laissa (1324/90), 30 b § 30 päivänä joulukuuta 1992 annetussa laissa (1653/92), 31 §:n 1 momentti 14 päivänä tammikuuta 1966 annetussa laissa (5/66), 42 §:n 1 momentti 6 päivänä kesäkuuta 1974 annetussa laissa (452/74), 48 §:n 2 momentti 19 päivänä joulukuuta 1969 annetussa laissa (811/69), 52 §:n 1 momentti 27 päivänä marraskuuta 1992 annetussa laissa (1098/92), 56 § muutettuna mainitulla 14 päivänä tammikuuta 1966 annetulla lailla ja 4 päivänä heinäkuuta 1969 annetulla lailla (464/69), 61 §:n 2 momentti 27 päivänä marraskuuta 1992 annetussa laissa (1165/92) sekä 61 §:n 3 momentti ja 62 §:n 2 momentti 13 päivänä toukokuuta 1988 annetussa laissa (448/88), seuraavasti:

27 §

Jos vakuutetulla on oikeus saada 1 momentissa tarkoitettua korvausta täytenä työkyvyttömyyseläkkeenä työntekijäin eläkelain

8 §:n 4 momentissa mainittujen säännösten tai määräysten nojalla, kansanedustajain eläkelain (329/67), merimieseläkelain (72/56), valtioneuvoston jäsenen oikeudesta eläkkeeseen ja hänen jälkeensä suoritettavasta per-

he-eläkkeestä annetun lain (870/77) tai kunnallisten luottamushenkilöiden eläkelain (578/77) nojalla taikka valtion, kunnan, seurakunnan tai muun julkisoikeudellisen yhteisön palveluksessa olevia koskevan aikaisemman lain tai muun säännöksen taikka määräyksen nojalla, suoritetaan päiväraha sen estämättä, mitä edellä tässä pykälässä säädetään, täysimääräisenä ajalta, joka käsittelee päivärahan 19 §:n 3 momentissa tarkoitettua enimmäissuoritusajan 150 ensimmäistä suorituspäivää sekä tämän jälkeisen ajan viidennen seuraavan täyden kalenterikuukauden loppuun (*päivärahan ensisijaisuusaika*). Jos kuitenkin päivärahan 19 §:n 3 momentin mukaisen suoritusajan arvioidaan edellä mainitun 150 päivän jälkeen päivärahaa keskeytykseltä suoritettaessa päättyvän ennen ensisijaisuusajan päättymistä, ensisijaisuusaika päättyy jo neljännen täyden kalenterikuukauden lopussa. Edellä mainittuihin muun lain nojalla suoritettaviin korvauksiin ei päivärahan ensisijaisuusaikana sovelleta, mitä 1—3 momentissa säädetään. Kansaneläkelaitoksen tulee vahvistaa sanottu ensisijaisuusaika ja ilmoittaa välittömästi 150 suorituspäivän täytyessä ensisijaisuusajan päättymisestä edellä tarkoitettua muun korvauksen myöntäjälle. Vakuutetulle tulee lisäksi tiedottaa kuntoutusmahdollisuuksista ja muun korvauksen hakemisesta. Uusi ensisijaisuusaika voidaan vahvistaa vain, jos aikaisemman päättymisestä on kulunut kuusi kuukautta. Edellä sanotuista ilmoituksesta ja tiedottamisesta säädetään tarkemmin asetuksella.

28 b §

Jos sosiaalihuoltolain 6 §:ssä tarkoitettu toimielin on antanut vakuutetulle toimeentulotukea lääkärin tai lääketieteellisen laboratorion palkkion suorittamista, lääkkeiden hankkimista tai matkakustannuksia varten, on sillä oikeus saada kansaneläkelaitokselta sille annettavaa tilitystä vastaan se osa suorittamastaan toimeentulotuesta, jonka kansaneläkelaitos olisi velvollinen suorittamaan vastaavana korvauksena vakuutetulle.

Jos päivärahan maksamista sen saajalle itselleen ei voida pitää tarkoitustaan vastaavana hänen elämäntapojensa vuoksi, kansaneläkelaitos voi vakuutetun asuinkunnan

sosiaalihuoltolain 6 §:ssä tarkoitettua toimielimen esityksestä päättää, että päiväraha maksetaan mainitulle toimielimelle käytettäväksi vakuutetun ja hänen perheensä huoltoon.

30 §

Tämän lain mukaista etuutta haetaan kansaneläkelaitokselta.

Jollei synnyttäjä ole käynyt lääkärin suosittelemassa jälkitarkastuksessa aikaisintaan viisi ja viimeistään kaksitoista viikkoa synnytyksen jälkeen, oikeutta vanhempainrahaan ei ole eikä isällä oikeutta vanhempainrahakaudella isyyseräisiin, jollei kansaneläkelaitos erityisistä syistä toisin pääte. Tarkemmat säännökset jälkitarkastuksesta annetaan asetuksella.

30 b §

Edellä 29 §:n 2 momentissa tarkoitetuista kustannuksista on kunnan annettava kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun työterveyshuoltopalvelus on annettu, kansaneläkelaitokselle tilitys siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään. Myöhästymisestä huolimatta korvaus voidaan myöntää kokonaan tai osaksi, jos sen epäämistä on pidettävä kohtuuttomana.

30 c §

Edellä 29 §:n 1 ja 3 momentissa tarkoitettua korvausta haetaan kansaneläkelaitokselta kuuden kuukauden kuluessa työnantajan osalta tilikauden päättymisestä sekä yrittäjän ja muun omaa työtään tekevän osalta kustannusten syntymisestä tai muutoin etuus on menetetty. Myöhästymisestä huolimatta korvaus voidaan myöntää kokonaan tai osaksi, jos sen epäämistä on pidettävä kohtuuttomana.

31 §

Terveystilan selvittämistä ja työkyvyn arvioimista varten vakuutettu on velvollinen kansaneläkelaitoksen määräyksestä käymään sairausvakuutusrahaston kustannuksella tutkittavana määrätyn lääkärin luona tai määrättyssä sairaanhoito- tai tutkimuslaitoksessa.

42 §

Vakuutuksen hoitamista varten maa jaetaan vakuutuspiireihin, joihin kuuluu yksi tai useampia kuntia tai kunnan osia. Vakuutuspiirit määrää kansaneläkelaitos kuultuaan asianomaisia kunnanhallituksia.

48 §

Kansaneläkelaitoksen on annettava etuutta koskevassa asiassa kirjallinen päätös, jos hakija sitä vaatii. Vaatimus on esitettävä suullisesti tai kirjallisesti seitsemän päivän kuluessa asianomaisen saatua ratkaisusta tiedon. Muussa tapauksessa ratkaisu jää pysyväksi.

Edellä 30 a §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa vakuutetun on saadaksen kirjallisen päätöksen esitettävä 1 momentissa tarkoitettu vaatimus seitsemän päivän kuluessa siitä, kun hän on suorittanut sanotussa pykälässä tarkoitettua hintaa tai saanut lääkkeet maksutta.

49 §

Kansaneläkelaitoksen tehtävänä on:

2) antaa ohjeet korvausten hakemisesta ja asioiden käsittelemisestä paikallistoimistoissa;

6) toimittaa vuosittain sosiaali- ja terveysministeriölle tarpeelliset tiedot sairausvakuutuksesta; sekä

Kansaneläkelaitoksen aluetoimiston tehtävänä on valvoa ja ohjata alueensa paikallistoimistojen toimintaa kansaneläkelaitoksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti.

51 §

Sairausvakuutusasioissa toimivat muutoksenhakueliminä sosiaalivakuutuslautakunnat ja tarkastuslautakunta.

Sosiaalivakuutuslautakunnan toimialueena on vakuutusalue. Tarkastuslautakunnan toimialueena on koko maa.

52 §

Kansaneläkelaitoksen päätökseen haetaan muutosta valittamalla asianomaisen alueen sosiaalivakuutuslautakuntaan. Lautakunnan asettaa valtioneuvosto neljäksi vuodeksi kerrallaan. Siihen kuuluu puheenjohtaja ja

varapuheenjohtaja sekä yksi lääkärinä ja kaksi vakuutettujen olosuhteiden tuntemusta edustavaa jäsentä. Puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan osalta on kansaneläkelaitokselle varattava tilaisuus lausunnon antamiseen. Vastaavasti on lääkärinä osalta varattava terveydenhuollon oikeusturvakeskukselle tilaisuus lausunnon antamiseen. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Lautakunnan puheenjohtajalla tulee olla tuomarin virkaan vaadittava kelpoisuus.

53 §

Kansaneläkelaitoksen päätökseen on haettava muutosta kirjallisella valituksella 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valituskirjelmä on annettava kansaneläkelaitoksen paikallistoimistoon, jonka on viipymättä lähetettävä valituskirjelmä sekä asian käsittelyssä syntyneet asiakirjat sosiaalivakuutuslautakunnalle.

56 §

Jos kansaneläkelaitoksen tämän lain mukaista korvausta koskeva lainvoimainen päätös on perustunut vääriin tai puutteelliseen selvitykseen tai on ilmeisesti lain vastainen, voi sosiaalivakuutuslautakunta asianomaisen hakemuksesta tai kansaneläkelaitoksen esityksestä ja asianomaista kuultuaan poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi.

Mitä 1 momentissa säädetään, koskee soveltuvin osin tarkastuslautakuntaa, jolla on oikeus asianomaisen hakemuksesta poistaa aikaisempi päätöksensä sekä määrätä asia uudelleen käsiteltäväksi. Sama oikeus on tarkastuslautakunnalla myös sosiaalivakuutuslautakunnan korvausta koskevassa asiassa antaman päätöksen osalta.

Jos kansaneläkelaitos katsoo päätöksensä tai sosiaalivakuutuslautakunnan päätöksen olevan 1 momentissa mainitulla tavalla virheellinen, on sillä oikeus saattaa asia tarkastuslautakunnan ratkaistavaksi. Tarkastuslautakunnalla on oikeus asianomaista kuultuaan oikaista aikaisempi päätös tai poistaa se ja määrätä asia uudelleen käsiteltäväksi.

Tehtyään 1 momentissa mainitun esityksen kansaneläkelaitos voi, kunnes sosiaalivakuutuslautakunta on asian ratkaissut, väliaikaisesti keskeyttää korvauksen maksamisen tai suorittaa sen esityksensä mukaisin määrin. Niin ikään kansaneläkelaitos voi 3 momentissa mainitussa tapauksessa, kunnes tarkas-

tuslautakunta on asian ratkaissut, väliaikaisesti määrätä korvauksen maksamisen keskeytettäväksi tai sen suoritettavaksi esityksensä mukaisin määrin.

Jos on kysymys evätyen edun myöntämisestä tai myönnetyn edun lisäämisestä, kansaneläkelaitos voi aikaisemman päätöksen estämättä käsitellä asian uudelleen.

57 §

Kansaneläkelaitoksen ja sosiaalivakuutuslautakunnan takaisin perimistä koskeva lainvoimainen päätös ja tarkastuslautakunnan mainitunlaisessa asiassa antama päätös saadaan panna täytäntöön niin kuin lainvoimainen tuomio.

61 §

Työpaikkakassasta on soveltuvin osin voimassa, mitä tässä laissa säädetään kansaneläkelaitoksesta tai sen paikallistoimistosta. Muutoin siitä on voimassa vakuutuslainsäädännön säädetään.

Työnantaja on velvollinen suorittamaan työnantajan sairausvakuutusmaksun ja työntekijä vakuutetun sairausvakuutusmaksun tämän lain mukaisesti. Kansaneläkelaitoksen on annettava sairausvakuutusrahaston varoista työpaikkakassan käytettäväksi ennakkoina määrä, jonka kassan arvioidaan tarvitsevan tämän lain mukaisten etuuksien suorittamiseen lisättynä sillä hallintokulujen määrällä, mitä kansaneläkelaitokselle arvioidaan vastaavasti näitä kuluja aiheutuvan. Etuuksien suorittamista varten käytettävikseen saamistaan varoista on kassan vuosittain tehtävä tilitys siten kuin asetuksella tarkemmin

säädetään. Hallintokulujen korvaamisperusteet vahvistaa sosiaali- ja terveystieteiden kansaneläkelaitoksen esityksestä. Menettelys, jota noudatetaan kassalle varoja siirrettäessä, säädetään asetuksella.

62 §

Henkilön tultua vakuutetuksi työpaikkakassassa tai hänen vakuutuksensa siinä päätyttyä tulee kassan viivytyksettä ilmoittaa siitä vakuutetun kotikunnan kansaneläkelaitoksen paikallistoimistoon.

68 §

Valtion, kunnan ja muun julkisoikeudellisen yhteisön viranomainen, vakuutus- ja eläkelaitos, eläkesäätiö, sairaala ja muu sairaanhoitolaitos sekä työnantaja ovat velvollisia pyynnöstä antamaan kansaneläkelaitokselle ja tämän lain mukaiselle valitusviranomaiselle maksutta kaikki hallussaan olevat, näiden käsiteltävänä olevan asian ratkaisuun vaikuttavat tiedot.

70 §

Kansaneläkelaitoksella on oikeus saada virka-apua viranomaiselta.

74 §

Kansaneläkelaitoksen, sosiaalivakuutuslautakunnan sekä tarkastuslautakunnan on annettava toimituskirjat maksutta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1997.

Laki

työttömyysturvalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 24 päivänä elokuuta 1984 annetun työttömyysturvalain (602/84) 3 §:n 3 momentti, 6 §:n 2 momentti, 28 §:n 1 ja 2 momentti, 29 §:n 1 momentti, 31 §:n 3 momentti, 36 a §, 38 §:n otsikko ja 1 momentti, 40 §:n 1 momentti, 41, 43 ja 43 a §, 43 b §:n 2 momentti, 43 c §:n 3 momentti ja 45 §:n 1—3 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 3 §:n 3 momentti 22 päivänä joulukuuta 1994 annetussa laissa (1317/94), 29 §:n 1 momentti 28 päivänä joulukuuta 1990 annetussa laissa (1367/90), 36 a § 29 päivänä joulukuuta 1989 annetussa laissa (1308/89), 43 § osittain muutettuna 9 päivänä helmikuuta 1990 annetulla lailla (98/90), 43 a §, 43 b §:n 2 momentti ja 43 c §:n 3 momentti viimeksi mainitussa laissa, 45 §:n 1 ja 2 momentti 16 päivänä joulukuuta 1994 annetussa laissa (1296/94) ja 3 momentti 27 päivänä helmikuuta 1987 annetussa laissa (226/87), seuraavasti:

3 §

Toimeenpanoelimet

Työvoimatoimikunta tai työvoimatoimisto antaa työttömyysturvan saamisen työvoimapolitiittisista edellytyksistä, joista säädetään 4 §:ssä, 5 §:n 1 momentin 3 ja 10 kohdassa sekä 2 ja 6 momentissa, 5 a §:ssä ja 7—11 §:ssä, kansaneläkelaitosta ja työttömyyskassaa sitovan lausunnon siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään. Työvoimatoimikunnan tai työvoimatoimiston tulee työttömyyskassan tai kansaneläkelaitoksen pyynnöstä täydentää lausuntoaan viipymättä.

6 §

Työriidan vaikutus työttömyyspäivärahan suorittamiseen

Jos on epäselvää, onko henkilö työttömänä 1 momentissa tarkoitettusta syystä, kansaneläkelaitoksen ja työttömyyskassan tulee ennen työttömyyspäivärahan maksamista pyytää asiasta lausunto 35 §:n 1 momentissa tarkoitettulta työttömyysturva-asia- neuvottelukunnalta.

28 §

Päivärahan hakeminen

Peruspäivärahaa haetaan kansaneläkelaitokselta. Kansaneläkelaitoksen tulee pyytää 3 §:n 3 momentin mukainen lausunto.

Jos hakemusta ei ilman kohtuutonta haittaa voida jättää kansaneläkelaitokselle, perusturva koskeva hakemus voidaan jättää siihen työvoimatoimistoon, jonka alueella henkilöllä on asunto ja koti. Työvoimatoimiston tulee tällöin toimittaa hakemus kansaneläkelaitokselle 3 §:n 3 momentissa tarkoitettun lausunnon kera.

29 §

Oikeus saada eräitä tietoja

Työnantaja sekä valtion, kunnan tai muun julkisoikeudellisen yhteisön viranomainen, vakuutus- ja eläkelaitos, eläkesäätiö, työttömyyskassa sekä työvoimapolitiittisesta aikuis-koulutuksesta annetussa laissa tarkoitettu koulutuspalvelujen tuottaja ovat velvolliset pyynnöstä antamaan työvoimatoimistolle, työvoimatoimikunnalle, kansaneläkelaitokselle, työttömyyskassalle ja työttömyysturva-asiamiehelle sekä tässä laissa tarkoitetuille

muutoksenhakuviranomaisille maksutta työttömyyspäivärahan hakijan työttömyyspäivärahoikeuden ratkaisemisessa tai työvoimapolitiittisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitettujen opintososiaalisten etuuskien myöntämisessä ja maksamisessa tarvittavia tietoja sekä asianomaiselle hakijalle maksutta häntä itseään koskevat tiedot, jollei yleisten asiakirjain julkisuudesta annetun lain (83/51) säännöksistä muuta johdu.

31 §

Takaisinperintä

Kansaneläkelaitoksen, työttömyyskassan tai työttömyysturvalautakunnan takaisinperimistä koskeva lainvoimainen päätös taikka vakuutusoikeuden mainitunlaisessa asiassa antama päätös saadaan panna täytäntöön niin kuin lainvoimainen tuomio.

36 a §

Ulosottomiehen tiedonsaantioikeus

Kansaneläkelaitoksen ja työttömyyskassan on ulosottoa varten asianomaisen viranomaisen pyynnöstä ilmoitettava maksamansa päivärahan määrä sekä tiedossaan olevat muut laitokset, jotka maksavat henkilölle toimeentuloetuuksia.

38 §

Kansaneläkelaitoksen ja työttömyyskassan päätös ja muutoksenhaku siihen

Kansaneläkelaitoksen ja työttömyyskassan tulee päivärahan myöntämistä ja epäämistä sekä takaisinperintää koskevassa asiassa antaa hakijalle kirjallinen päätös.

40 §

Valitusaika ja valituskirjelmän toimittaminen

Joka on tyytymätön työttömyyskassan tai kansaneläkelaitoksen päätökseen, saa hakea siihen muutosta työttömyysturvalautakunnalta kirjallisella valituksella 30 päivän kules-

sa kirjallisen päätöksen tiedoksisaannista.

41 §

Päätöksen tiedoksisaantipäivä

Jollei valittaja muuta näytä, katsotaan hänen saaneen tiedon työttömyyskassan tai kansaneläkelaitoksen päätöksestä seitsemäntenä päivänä siitä, kun päätös on postitettu hänen ilmoittamallaan osoitteella.

43 §

Päätöksen poistaminen

Jos kansaneläkelaitoksen tai työttömyyskassan tämän lain mukaista etuutta koskeva lainvoimainen päätös on perustunut väärään tai puutteelliseen selvitykseen tahi on ilmeisesti lain vastainen, voi vakuutusoikeus asianomaisen hakemuksesta tahi kansaneläkelaitoksen tai työttömyyskassan esityksestä ja asianomaista kuultuaan poistaa kansaneläkelaitoksen tai työttömyyskassan päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Sama oikeus on vakuutusoikeudella myös työttömyysturvalautakunnan etuutta koskevassa asiassa antaman päätöksen osalta.

Vakuutusoikeudella on oikeus myös asianomaisen hakemuksesta poistaa aikaisempi päätöksensä sekä ottaa asia uudelleen käsiteltäväksi.

Jos sosiaali- ja terveysministeriö katsoo työttömyyskassan tai työttömyysturvalautakunnan ja kansaneläkelaitos vastaavasti lainvoimaisen päätöksensä tai työttömyysturvalautakunnan lainvoimaisen päätöksen olevan 1 momentissa mainitulla tavalla virheellinen, on ministeriöllä ja vastaavasti kansaneläkelaitoksella oikeus saattaa asia vakuutusoikeuden ratkaistavaksi. Vakuutusoikeudella on oikeus asianomaista kuultuaan oikaista aikaisempi päätös tai poistaa se ja määrätä asia uudelleen käsiteltäväksi.

Tehtyään 1 momentissa mainitun esityksen kansaneläkelaitos tai työttömyyskassa voi, kunnes vakuutusoikeus on ratkaissut asian, väliaikaisesti keskeyttää etuuden maksamisen tai suorittaa sen esityksensä mukaisin määrin. Niin ikään voi sosiaali- ja terveysministeriö ja kansaneläkelaitos 3 momentissa mainitussa tapauksessa, kunnes vakuutusoikeus on asian ratkaissut, väliaikaisesti määrätä etuuden maksamisen keskeytettäväksi

tai sen maksettavaksi esityksensä mukaisin määrin.

Jos on kysymys evätyen edun myöntämisestä tai myönnetyn edun lisäämisestä, kansaneläkelaitos, työttömyyskassa ja työttömyysturvalautakunta voi aiemman päätöksen estämättä käsitellä asian uudelleen.

Kansaneläkelaitoksen ja työttömyyskassan päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, kunnes asia on lainvoimaisella päätöksellä ratkaistu, jollei asianomainen muutoksenhakuelin toisin määrää.

43 a §

Virheen korjaaminen

Jos kansaneläkelaitoksen tai työttömyyskassan päätös perustuu selvästi virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka ilmeisen väärään lain soveltamiseen (*asiavirhe*), kansaneläkelaitos tai työttömyyskassa voi poistaa virheellisen päätöksen ja ratkaista asian uudelleen. Asiavirhettä ei kuitenkaan saa korjata asianosaisen suostumuksetta.

Jos päätöksessä on ilmeinen kirjoitus- tai laskuvirhe (*kirjoitusvirhe*), kansaneläkelaitoksen tai työttömyyskassan on korjattava se. Virhettä ei saa kuitenkaan korjata, jos korjaaminen johtaa asianosaiselle kohtuuttomaan tulokseen.

43 b §

Korjaamisen menettely

Käsitellessään asia- tai kirjoitusvirheen korjaamista kansaneläkelaitos tai työttömyyskassa voi väliaikaisesti keskeyttää etuuden maksamisen osittain tai kokonaan.

43 c §

Työttömyysturva-asiamies

Työttömyysturva-asiamies voi määrätä,

että kansaneläkelaitoksen, työttömyyskassan ja työttömyysturvalautakunnan tulee antaa nimettyä henkilöä koskeva päätös tiedoksi työttömyysturva-asiamiehelle.

45 §

Työttömyyspäivärahan periminen eräissä tapauksissa sekä päivärahan ulosmittaus

Jos henkilö on saanut työttömyyspäivärahaa samalta ajalta, jolta hänelle myönnetään takautuvasti kansaneläkettä tai eläkettä työtai virkasuhteen taikka yrittäjätoiminnan perusteella, sukupolvenvaihdos- tai luopumiseläkettä, luopumiskorvausta, luopumistukea taikka rintamaveteraanien varhaiseläkettä, työttömyyskassa tai kansaneläkelaitos saa periä tältä ajalta perusteettomasti maksetun työttömyyspäivärahan määrän takautuvasti suoritettavasta eläkkeestä, luopumiskorvauksesta tai luopumistuesta.

Työttömyyskassan tai kansaneläkelaitoksen on ilmoitettava eläkelaitokselle vähintään kaksi viikkoa ennen eläkkeen, luopumiskorvauksen tai luopumistuen maksamista, että eläke, luopumiskorvaus tai luopumistuki tulee 1 momentin mukaisesti maksaa työttömyyskassalle tai kansaneläkelaitokselle.

Jos henkilö on perusteettomasti saanut peruspäivärahaa samalta ajalta, jolta hänelle myönnetään takautuvasti ansioon suhteutettua päivärahaa, kansaneläkelaitos saa periä tältä ajalta perusteettomasti maksetun peruspäivärahan takautuvasti suoritettavasta ansioon suhteutetusta päivärahasta. Vastaavasti työttömyyskassa saa periä perusteettomasti maksetun ansioon suhteutetun päivärahan takautuvasti suoritettavasta peruspäivärahasta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1997.

Laki

työvoimapolitiittisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain 21 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työvoimapolitiittisesta aikuiskoulutuksesta 3 päivänä elokuuta 1990 annetun lain (763/90) 21 §:n 1 momentti seuraavasti:

21 §

Etuuden hakeminen

haettava kirjallisesti asianomaiselta työttömyyskassalta.

Perustukea ja siihen liittyviä muita etuuksia haetaan kansaneläkelaitokselta. Ansiotukea ja siihen liittyviä muita etuuksia on

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1997.

Laki

työntekijäin eläkelain 19 a ja 19 d §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 8 päivänä heinäkuuta 1961 annetun työntekijäin eläkelain (395/61) 19 a §:n 3 ja 4 momentti sekä 19 d §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 19 a §:n 3 momentti 30 päivänä joulukuuta 1993 annetussa laissa (1544/93) ja 4 momentti 18 päivänä tammikuuta 1985 annetussa laissa (50/85) sekä 19 d §:n 1 momentti 3 päivänä maaliskuuta 1995 annetussa laissa (313/95), seuraavasti:

19 a §

Jos työntekijä on saanut työttömyysturvain mukaista työttömyyspäivärahaa tai työmarkkinatuesta annetun lain mukaista työmarkkinatukea samalta ajalta, jolta hänelle myönnetään eläkettä takautuvasti, eläkelaitoksen on työttömyyskassan tai kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta suoritettava takautuvasti maksettava eläke työttömyyskassalle tai kansaneläkelaitokselle siltä osin kuin se vastaa samalta ajalta maksettua työttömyyspäivärahan tai työmarkkinatuen määrää.

Eläke maksetaan työttömyyskassalle tai kansaneläkelaitokselle kuitenkin vain sillä edellytyksellä, että työttömyysturvain 45 §:n 2 momentissa tarkoitettu ilmoitus on tehty eläkelaitokselle vähintään kaksi viikkoa ennen eläkkeen maksupäivää.

19 d §

Tämän lain mukaisen eläkkeen tai muun etuuden viivästyessä eläkelaitoksen on maksettava viivästynyt eläke tai muu etuus viivästysajalta korotettuna. Etuuden korotus vuotta kohden laskettuna on korkolain 4 §:n 3 momentissa tarkoitettuna korkokannan mukainen. Velvollisuus maksaa etuus korotettuna ei kuitenkaan koske sitä osaa etuudesta, joka suoritetaan toiselle lakisääteistä vakuutusta harjoittavalle vakuutus- tai eläkelaitokselle taikka kansaneläkelaitokselle tai työttömyyskassalle, ellei kysymys ole 19 c §:ssä tarkoitettusta suorituksesta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1997.

Laki

merimieseläkelain 28 b ja 63 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 26 päivänä tammikuuta 1956 annetun merimieseläkelain (72/56) 28 b §:n 1 ja 3 momentti sekä 63 a §:n 1 momentti,

sellaisina kuin ne ovat, 28 b §:n 1 ja 3 momentti 8 päivänä elokuuta 1986 annetussa laissa (599/86) sekä 63 a §:n 1 momentti 3 päivänä maaliskuuta 1995 annetussa laissa (316/95), seuraavasti:

28 b §

Jos työntekijä on saanut työttömyysturvain (602/84) mukaista työttömyyspäivärahaa samalta ajalta, jolta hänelle myönnetään eläkettä takautuvasti, eläkelaitoksen on työttömyyskassan tai kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta suoritettava takautuvasti maksettava eläke työttömyyskassalle tai kansaneläkelaitokselle siltä osin kuin se vastaa samalta ajalta maksetun työttömyyspäivärahan määrää.

Eläke maksetaan 1 ja 2 momentissa mainituissa tapauksissa työttömyyskassalle tai kansaneläkelaitokselle kuitenkin vain sillä edellytyksellä, että työttömyysturvain 45 §:n 2 momentissa tai kansaneläkelain 45 §:n 2 momentissa tarkoitettu ilmoitus on tehty vakuutuslaitokselle vähintään kaksi viikkoa ennen eläkkeen maksupäivää.

63 a §

Tämän lain mukaisen eläkkeen tai muun etuuden viivästyessä eläkekassan on maksettava viivästynyt eläke tai muu etuus viivästysajalta korotettuna. Etuuden korotus vuotta kohden laskettuna on korkolain 4 §:n 3 momentissa tarkoitettuna korkokannan mukainen. Velvollisuus maksaa etuus korotettuna ei kuitenkaan koske sitä osaa etuudesta, joka suoritetaan toiselle lakisääteistä vakuutusta harjoittavalle vakuutus- tai eläkelaitokselle taikka kansaneläkelaitokselle tai työttömyyskassalle.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1997.

Laki

valtion eläkelain 14 ja 17 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 20 päivänä toukokuuta 1966 annetun valtion eläkelain (280/66) 14 §:n 1 momentti sekä 17 §:n 4 ja 6 momentti,
 sellaisina kuin ne ovat, 14 §:n 1 momentti 3 päivänä maaliskuuta 1995 annetussa laissa (315/95), 17 §:n 4 momentti 30 päivänä joulukuuta 1993 annetussa laissa (1528/93) ja 17 §:n 6 momentti 8 päivänä elokuuta 1986 annetussa laissa (600/86), seuraavasti:

14 §

Tämän lain mukaisen eläkkeen viivästyessä maksetaan se viivästysajalta korotettuna. Eläkkeen korotus vuotta kohden laskettuna on korkolain 4 §:n 3 momentissa tarkoitetun korkokannan mukainen. Velvollisuus maksaa eläke korotettuna ei kuitenkaan koske sitä osaa eläkkeestä, joka suoritetaan lakisääteistä vakuutusta harjoittavalle vakuutus- tai eläkelaitokselle taikka kansaneläkelaitokselle tai työttömyyskassalle.

työmarkkinatukea samalta ajalta, jolta hänelle myönnetään eläkettä takautuvasti, maksetaan takautuva eläke joko kansaneläkelaitokselle tai työttömyyskassan vaatimuksesta työttömyyskassalle siltä osin kuin se vastaa samalta ajalta maksetun työttömyyspäivärahan tai työmarkkinatuen määrää.

Eläke maksetaan työttömyyskassalle tai kansaneläkelaitokselle kuitenkin vain sillä edellytyksellä, että työttömyysturvalain 45 §:n 2 momentissa tai kansaneläkelain 45 §:n 2 momentissa tarkoitettu ilmoitus on tehty vähintään kaksi viikkoa ennen eläkkeen maksupäivää.

17 §

Jos eläkkeen saaja on saanut työttömyysturvalain mukaista työttömyyspäivärahaa tai työmarkkinatuesta annetun lain mukaista

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1997.

Laki

tapaturmavakuutuslain 61 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 20 päivänä elokuuta 1948 annetun tapaturmavakuutuslain (608/48) 61 a §:n 1 ja 3 momentti,
 sellaisina kuin ne ovat 8 päivänä elokuuta 1986 annetussa laissa (601/86), seuraavasti:

61 a §

Jos työntekijä on saanut työttömyysturvain (602/84) mukaista työttömyyspäivärahaa samalta ajalta, jolta hänelle myönnetään tämän lain mukaista päivärahaa tai tapaturmaeläkettä takautuvasti, vakuutuslaitoksen on työttömyyskassan tai kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta suoritettava takautuvasti maksettava päiväraha tai tapaturmaeläke työttömyyskassalle tai kansaneläkelaitokselle siltä osin kuin se vastaa samalta ajalta maksetun työttömyyspäivärahan määrää.

Päiväraha tai tapaturmaeläke maksetaan 1 ja 2 momentissa mainituissa tapauksissa työttömyyskassalle tai kansaneläkelaitokselle kuitenkin vain sillä edellytyksellä, että työttömyysturvain 45 §:n 2 momentissa tai kansaneläkelain 45 §:n 2 momentissa tarkoitettu ilmoitus on tehty vakuutuslaitokselle vähintään kaksi viikkoa ennen päivärahan tai tapaturmaeläkkeen maksupäivää.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1997.

Helsingissä 29 päivänä lokakuuta 1996
